

I

Мов Береці́нтія у повозі́ святі́м,
Мурами́ вінчана, оточена́ юрбою́
Богі́в, діте́й свої́х — і ти була́ такою,
Державо́ із держав у розцві́ті свої́м!

Чи ж лі́ком власни́х чад не до́рівнявся Рим
Фрігі́йській мате́рі? А славою́ дзві́нкою
Все перева́жив він і чарами́ спо́кою
Ласкаво́ панува́в над кругом сві́товим.

І тільки́ Рим один до́ Риму́ міг рі́внятись,
І Риму́ одного́ міг тільки́ Рим жахати́сь.
Було́ бо пи́сано у кни́зі судьбо́вій,

Щоб скрі́зь підноси́в він тріу́мфу горді́ брами,
Зако́ном для землі́ постави́в присуд свій,
А серця́ мужні́стю зрі́внявся з небеса́ми!

II

Ні жах поже́ж, що в пам'я́ті живу́ть,
Ні гострі́ леза́ згубного́ металу́,
Ні зва́д усоби́цьких туман за́палий,
Що тьмо́ю крив твою́, о Ри́ме, пу́ть,

Ні часу́ заздро́го нестя́мна лю́ть,
Ні доля́, в зра́дництві́ така зухва́ла,
Ні гні́в небес, ні варва́рська нава́ла,
Що вла́дні уніве́ць все оберну́ть,

Ні урагану злого міць руїнна,
Ні буйства вод старого Тіберіна,
Що стільки раз вставав на тебе він,

Не збили гордої твоєї вроди,
І навіть прах святих твоїх руїн
Ще вабить владарів, сліпить народи.

III

Ти, що несеш хвали своєї дань
Гордині, що стрясала небесами,
Милуєшся на гори, вал і брами,
На легкість арок і могуту бань,

Пильніше на останки ці поглянь,
На все, що, віку сточене зубами,
Ще й досі мудро устає над нами,
Як джерело умілості і знань,

Поглянь, як Рим пустині дав на здобич
Старе своє житло і тут же, обіч
Помурував красу нових колон,-

І ти збагнеш це божество, єдине,
Що проти Долі владних заборон
Ще воскрешає дорогі руїни.

IV

Як лан заврунеться, зелений, по весні,
А там зведе стебло, туге і стромовите,
Стебло ж оздобиться у колос красовитий
І визернить його у млосні літа дні,

І як у пору жнив наспіє час пашні
Хвилясті кучері на ниві положити
І рівно смугами нажатими жовтіти,
Щоб тисяча снопів постала на стерні,-

Так римська день у день підносилась держава,
Аж поки варварів прорвалась буйна лава,
І ці руїни — знак хижацької руки.

А ми плакаєм їх, мов злидарі, поволі
Блукаєм, зігнуті, збираєм колоски,
Усе, що по женцях лишилося на полі.